

Ulkomaisen työvoiman käytön valvonta ja valvontahavainnot vuodelta 2023

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

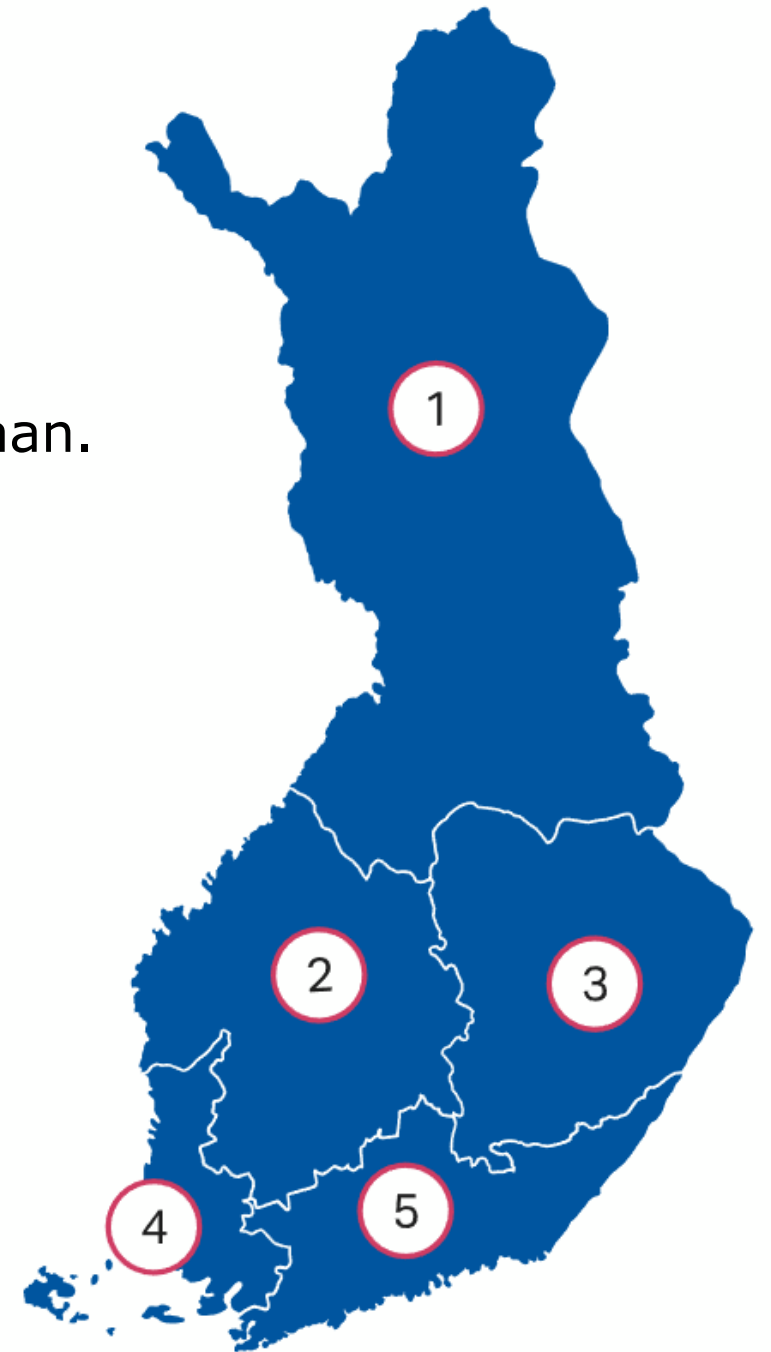

Esityksen sisältö

- Lyhyt esittely työsuojelusta: kuka, mitä ja miten?
- Työsuojelun ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonta
- Työsuojelun ulkomaisen työvoiman käytön valvonnan valvontahavainnot vuodelta 2023

Aluehallintovirastojen viisi työsuojelun vastuualuetta

- Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueet ovat toimivaltaisia työsuojelun valvontaviranomaisia alueellaan. Niitä ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö
- Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet
  - 1) Pohjois-Suomi
  - 2) Länsi- ja Sisä-Suomi
  - 3) Itä-Suomi
  - 4) Lounais-Suomi
  - 5) Etelä-Suomi

**Valvonnan
keinot
vaihtelevat
motivoinnista ja
neuvonnasta
pakkokeinojen
käyttöön**

Tehtävät

- Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden tehtävänä on:
  - vastata asiakas- ja viranomaisaloitteisesta työsuojeluvalvonnasta
  - neuvoa ja ohjata sekä työnantajia että työntekijöitä
  - selvittää vakavien työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien syitä sekä toimia niiden ehkäisemiseksi
  - suorittaa tuotevalvontaa
  - osallistua työrikosten käsittelyyn

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työsuojelun ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonta

- Työsuojeluviranomainen valvoo työnantajan toimintaa
- Valvonta kohdistuu työnantajiin, joiden palveluksessa on ulkomaista työvoimaa – sekä suomalaisiin että ulkomaisiin yrityksiin
- Tavoitteena yhdet kaikille yhtäläiset työmarkkinat
- Valvotaan työsuhteen vähimmäisehtoja ja työnteko-oikeutta

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Ulkomaisten työvoiman käytön valvonnan tarkastuksella käsiteltävät asiat

- Ulkomaalaislain asettamat velvoitteet (työnantaja / toimeksiantaja): työnteko-oikeus ja tietojen säilyttäminen työpaikalla
- Työsuhteen vähimmäisehdot (työsopimus, palkkaus)
- Työajan hallinta (työaikakirjanpito, työvuoroluettelot)
- Syrjinnän kieltö
- Tapaturmavakuuttaminen
- Työterveyshuollon järjestäminen
- Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät velvoitteet
- Henkilötunnisteet, työntekijäluettelo

Tarkastusmetodeista

- Ennalta sovittu tarkastus työpaikalla tai vastualueen toimistolla
- Tarkastus ennalta ilmoittamatta
- Tarkastus asiakirjojen perusteella
- Yhteistarkastukset työolo- ja tilaajavastuutarkastajien sekä muiden viranomaisten kanssa
- Tiedonsaantioikeudet (VHS ja tulorekisteri) lisänneet mahdollisuuksia tehokkaampaan valvontaan

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

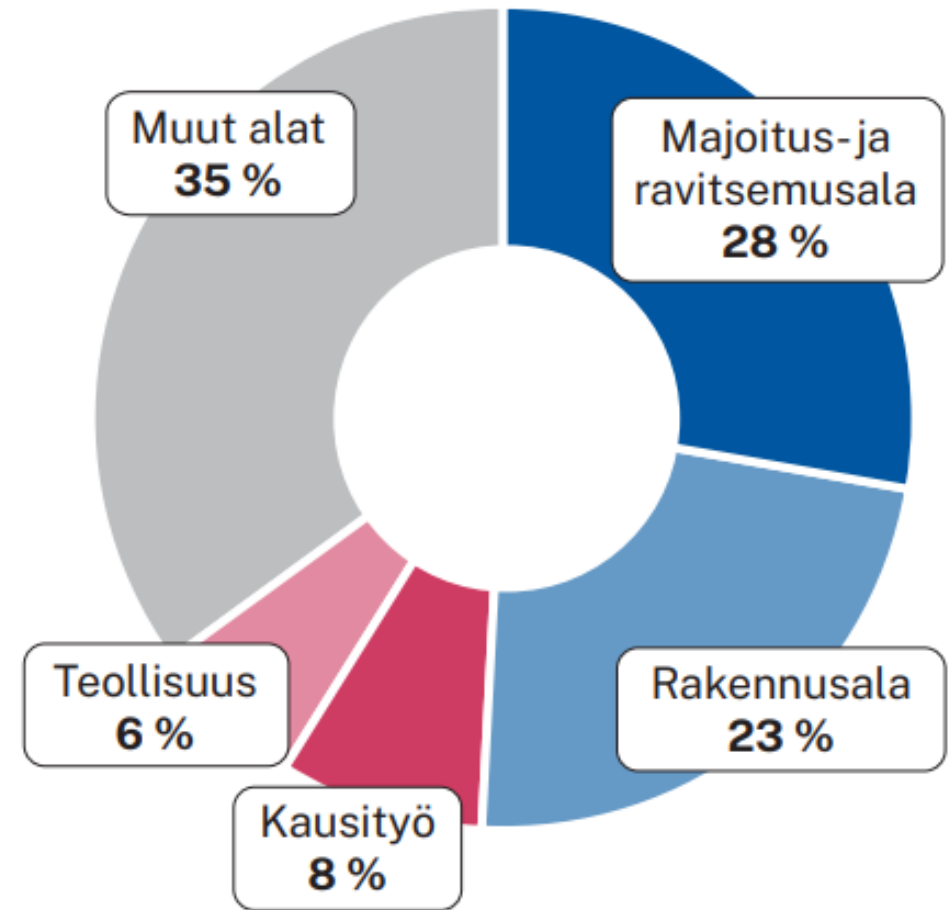
Ulkomaisen työvoiman käytön valvonnan valvontahavainnot vuodelta 2023

Valvontahavainnot vuodelta 2023

- Vuonna 2023 tehtiin yli 2200 tarkastusta ulkomaista työvoimaa käyttäviin yrityksiin Suomessa

Tarkastusten jakautuminen toimialoittain

Työnteko-oikeuden varmistusvelvollisuus

- *Työnantajan on varmistuttava siitä, että palvelukseen tulevalla ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on työnteko-oikeus siihen ansiotyöhön, jota hän tekee*
  - Työnteko-oikeuden varmistamisesta annettiin velvoite reilulla 10 % rakennusalaan kohdistetuista tarkastuksista

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työaikakirjanpito

- *Työnantajan on kirjattava tehdyt työtunnit ja niistä suoritetut korvaukset työntekijöittäin. Kirjanpitoon on merkittävä joko säännöllisen työajan työtunnit, lisä-, yli-, hätä- ja sunnuntaityötunnit sekä niistä suoritettut korvaukset tai kaikki tehdyt työtunnit sekä erikseen yli-, hätä- ja sunnuntaityötunnit ja niistä suoritettut korotusosat*
  - Työaikakirjanpidon pitämisestä annettiin velvoitteita lähes 60 % rakennusalan tarkastuksista, joissa asiaa arvioitiin
    - Kehotuksia annettiin noin 20% tarkastuksista, joilla asiaa valvottiin

Aluehallintovirasto
Työsuojaus

Yleissitovan työehtosopimuksen mukainen palkka

- *Työnantajan on maksettava työntekijälle työsuhteessa sovellettavan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Työnantajan on huomioitava kaikki työehtosopimuksen peruspalkan muodostumiseen vaikuttavat työehtosopimuksen määräykset*
  - Rakennusalan tarkastuksista lähes 50%, joissa asiaa valvottiin annettiin velvoite yleissitovan työehtosopimuksen mukaisesta palkasta

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Henkilötunnisteet

- *Jokaisella rakennustyömaalla ja telakka-alueella työskentelevällä tulee olla veronumerollinen ja kuvallinen henkilötunniste.*
  - Rakennustyömaan rakennuttaja ja päätoteuttaja ovat molemmat vastuussa siitä, että kaikilla työmaalla työskentelevillä on työturvallisuuslain edellyttämä henkilötunniste. Lisäksi työmaalla toimivat työnantajat ovat asiassa vastuussa omien ja sopimuskumppaneidensa työntekijöiden osalta.
  - **Henkilötunnisteisiin liittyen ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnan tarkastuksilla annettiin vuonna 2023 vajaa 100 velvoitetta.**

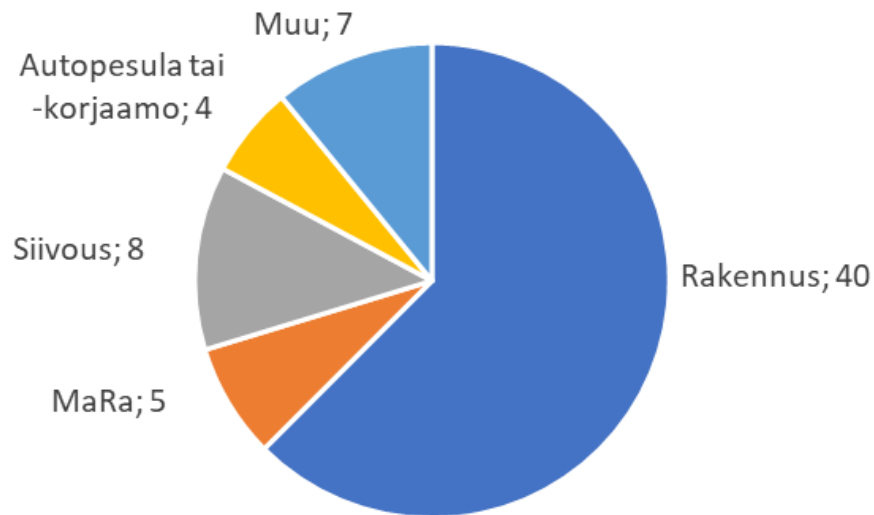

Aluehallintovirasto
Työsuoja

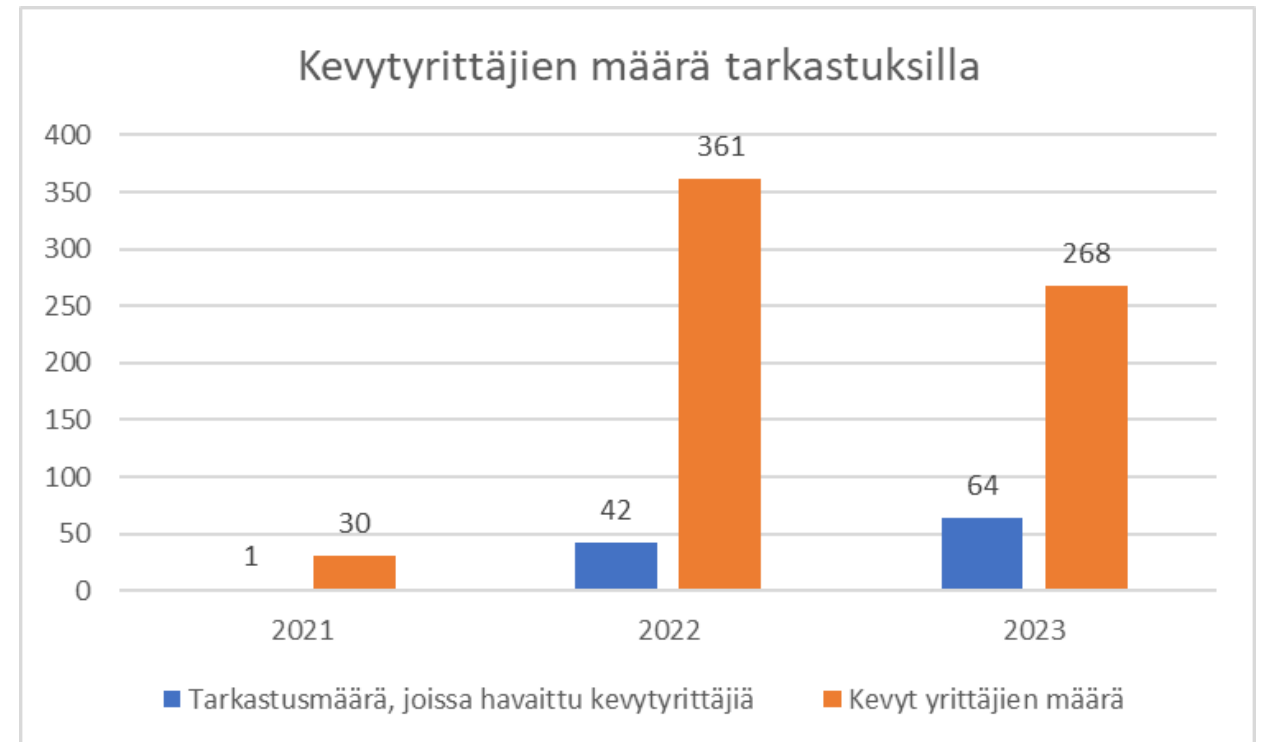
Työntekijä vai yrittäjä, havaintoja ESAVIN valvonnasta

- ESAVIN ulkomaisen työvoiman käytön valvonnassa kevytyrittäjäyys ilmiötä alettiin seuraamaan vuonna 2021

Kevytyrittäjien toimialajakauma

Kevytyrittäjien määrä tarkastuksilla

Aluehallintovirasto
Työsuojelu